

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 28CoP/22/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118206152
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Biščáková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:7118206152.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Biščákovvej a členiek senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a JUDr. Kataríny Morozovvej Nemcovvej, v právnej veci manžela O.. C. V., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom Y. XXXX/XX, J., právne zastúpeného JUDr. Jolanou Fuchsovou, advokátkou so sídlom Štúrova 20, Košice a JUDr. Jozefom Mižákom, advokátom so sídlom Letná 40, Košice, proti manželke W.. B. V., G., nar. X.X.XXXX, trvale bytom V. 1, T., právne zastúpenej advokátskou kanceláriou JUDr. Andrej Gara, so sídlom Štefánikova 14, Bratislava, v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode manželstva k maloletej E. V., nar. X.X.XXXX, zastúpenej v konaní kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Košice, o odvolaní manžela a odvolaní manželky proti rozsudku Mestského súdu Košice č. k. 21P/72/2018-2115 zo dňa 5.9.2024, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok.

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Manžel podal návrh na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom E. a G. na čas po rozvode manželstva. V priebehu konania G. V., nar. XX.XX.XXXX dosiahol plnoletosť. Pôvodne v priebehu konania Okresný súd Košice I rozsudkom č. k. 21P/72/2018-994 zo dňa 07.07.2021 výrokom I. manželstvo účastníkov rozviedol; výrokom II. mal. E. zveril do osobnej starostlivosti matky; výrokom III. určil oprávnenie zastupovať a spravovať majetok maloletej obom rodičom; výrokom IV. určil otcovi povinnosť prispievať na výživu mal. E. sumou vo výške 1.300,-eur mesačne; výrokom V. upravil stretávanie otca s mal. E. a výrokom VI. rozhodol o trovách konania. Na základe podaného odvolania Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd rozsudkom č. k. 7CoP/5/2022-1481 zo dňa 12.04.2022 zmenil uvedený rozsudok v napadnutom výroku V. O styku otca s mal. E. na čas po rozvode manželstva tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou E. každý párný kalendárny týždeň v roku v sobotu od 10.00 hod. do 19.00 hod. a v nedeľu od 10.00 hod. do 19.00 hod. a každý utorok od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že matka je povinná riadne pripraviť maloleté dieťa v čase určenom pre začiatok styku a odovzdať ho otcovi pred M. centrom S. T., hlavný vchod od L. osloboditeľov, a otec je povinný v čase určenom pre koniec styku odovzdať dieťa matke na rovnakom mieste. X. zrušil rozsudok v napadnutom výroku IV. o výživnom od otca pre maloletú E. a vec v tomto rozsahu vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Následne Mestský súd Košice, ako súd prvej inštancie („ďalej len súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

I. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej: E. V., nar. XX.XX.XXXX sumou 1 000€ mesačne, z toho 900€ na bežné výživné a 100€ na tvorbu úspor, od 21.09.2021 do budúcnosti. Bežné výživné je otec povinný platiť vždy do 10. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Výživné na tvorbu úspor je otec povinný poukázať vždy do 10. dňa v mesiaci vopred na osobitný účet, ktorý v prospech maloletej: E. V., nar. XX.XX.XXXX zriadi matka v lehote 15 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a v rovnakej lehote ho matka písomne otcovi oznámi. Na nakladanie s prostriedkami na účte maloletej: E. V., nar. XX.XX.XXXX je vždy potrebný súhlas súdu.

II. Dlžné bežné výživné zo strany otca na maloletú: E. V., nar. XX.X.XXXX za obdobie od 21.09.2021 do 31.08.2023 vo výške 4 850€ je otec povinný zaplatiť k rukám matky do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Dlžné výživné na tvorbu úspor zo strany otca na maloletú: E. V., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 21.09.2021 do 31.08.2023 vo výške 2 333€ je otec povinný zaplatiť do 18. dní od právoplatnosti tohto rozsudku na osobitný účet zriadený v prospech maloletej.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol, že pri posudzovaní príjmu otca uplatnil princíp potenciality príjmov upravený v § 75 ods. 1 zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že otec sa bez dôležitého dôvodu vzdal výhodnejšieho majetkového prospechu. Súd konštatoval, že otec napriek tomu, že sám navrhol zvýšenie základného imania spoločnosti S., s.r.o., na valnom zhromaždení danej spoločnosti v roku 2018, k tomuto záväzku nepristúpil, čo viedlo k poklesu výšky jeho obchodného podielu z 25% na 2,5%. Ak by si otec zachoval svoj obchodný podiel v spoločnosti, vzhľadom na jej zisky, by mu bol v roku 2021 vyplatený podiel na zisku vo výške 100 000,-eur, v roku 2022 vo výške 75 000,-eur.

4. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanovením § 2 ods. 1 zákona číslo 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 232 ods. 3, ods. 4 zákona číslo 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, § 24 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o rodine“), § 25 ods. 1, ods. 2 zákona o rodine, § 62 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, ods. 5 zákona o rodine, § 63 ods. 3 zákona o rodine, § 75 ods. 1 zákona o rodine, § 76 ods. 1 zákona o rodine, § 121 CMP, § 44 CMP.

5. O trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP.

6. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 4CoP/30/2024 - 2233 zo dňa 21.5.2024 zrušil rozsudok Mestského súdu Košice č. k. 21P/72/2018-2115 zo dňa 5.9.2024 a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Ústavný súd Slovenskej republiky nálezom č. k. I. ÚS 470/2024-35 zo dňa 21.11.2024 rozhodol tak, že

I. Uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoP/30/2024 zo dňa 21. mája 2024 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

II. Uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 4CoP/30/2024 z 21. mája 2024 zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Krajský súd v Prešove je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy konania 1 285,13 eur a zaplatiť ich právnenému zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

III. Obsah odvolaní rodičov a vyjadrení účastníkov konania k odvolaniam

8. Matka podala odvolanie proti výrokom I., II. a III. napadnutého rozsudku vo vzťahu k úprave výživného. Argumentovala tým, že v konaní podrobne vyčíslila výdavky na maloletú dcéru, v podaní zo dňa 17.5.2022 uvádzala položkovite výdavky na dcéru v celkovej výške 1 539,-eur mesačne a v podaní zo dňa 9.9.2022 vo výške 2 903,88,-ur mesačne. Poukázala na to, že dcéra je aktuálne vo veku 13 rokov a začína aj spoločensky žiť, teda výdavky na dcéru sa zvyšujú. Matka ďalej namietala, že súd sa nedostatočne zaoberal príjmovými pomermi na strane otca a to z hľadiska jeho potenciálneho príjmu, ako aj súčasného skutočného príjmu. Súd nevykonal lustráciu v bankovom registri na zistenie bankových účtov otca, ako aj jeho investičných a sporiacich účtov. Súd neskúmal životnú úroveň otca, na ktorej má právo sa podieľať aj maloletá dcéra. Namietala, že súd sa vôbec nezaoberal odôvodnenými potrebami ich plnoletého syna G., napriek tomu, že mu to bolo uložené rozsudkom Krajského súdu v Košiciach. Súd bol zároveň povinný pripojiť si spis Okresného súdu Košice I. sp. zn. 21P/110/2018, pretože môže mať významný vplyv na rozhodnutie o určení výživného pre maloletú dcéru, pričom je potrebné porovnať rozsah odôvodnených potrieb maloletej s odôvodnenými potrebami jej plnoletého brata a tým si vytvoriť ucelenejší obraz o pomeroch otca. Matka namietala, že súd prvej inštancie nespĺnil povinnosť uloženú rozsudkom Krajského súdu v Košiciach a svoje rozhodnutie nedostatočne odôvodnil, a tým porušil právo účastníkov na spravodlivé súdne konanie. Matka žiadala, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a uložil otcovi prispievať na výživu maloletej dcéry sumou vo výške 1500,-eur mesačne od 21.9.2021 do budúca.

9. Otec v podanom odvolaní navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok a určil bežné výživné na maloletú dcéru vo výške 400,-eur mesačne, dlžné výživné mu umožnil uhradiť v troch splátkach a výživné na tvorbu úspor neurčil. Nesúhlasí so záverom súdu o vzdaní sa príjmu, či majetkového prospechu. V prvom rade poukázal na to, že obdobím rozhodným pre posúdenie jeho majetkových pomerov je obdobie od právoplatnosti rozvodu manželstva, teda od 21.9.2021 do budúca. Valné zhromaždenie, na ktorom sa rozhodlo o navýšení základného imania sa konalo dňa 6.6.2018, teda viac ako tri roky pred rozvodom manželstva a takmer päť a pol roka ku dňu podaného odvolania. Nesúhlasí s konštatovaním súdu prvej inštancie, že navrhoval navýšenie základného imania. Navýšenie základného imania navrhoval spoločník W.. S., k čomu navrhoval súdu tohto svedka aj predvolať. Zotrvál na tom, že nemal súhlas manželky na navýšenie základného imania z prostriedkov BSM, súhlas ňou podpísaný a ktorý predložila súdu mu nikdy nedala, nedoručila ho spoločnosti, ani W.. S.. Zarážajúca je pre neho argumentácia súdu v tom, že mal použiť finančné prostriedky z BSM na navýšenie základného imania aj bez súhlasu manželky z dôvodu, že by sa jednalo len o relatívne neplatný právny úkon. Poukázal aj na to, že výnosy zo spoločnosti nie sú garantované a nikdy nevlastnil majoritný podiel a teda nevedel ovplyvniť rozhodnutie o vyplatení zisku. Ďalšie tvrdenie súdu o vyplácaní zisku nemá oporu vo faktoch a zakladá sa len na špekuláciách, pretože ak aj mal 25 % podiel v spoločnosti, o vyplácaní zisku rozhodovalo valné zhromaždenie spoločnosti, kde mal majoritný podiel pán S.. Ďalej namietal zdôvodnenie napadnutého rozsudku v tom smere, že súd jeho pracovný pomer považoval len za formálny právny vzťah, ktorý mu neposkytuje dostatok finančných prostriedkov na pokrytie jeho výdavkov. Otec v podanom odvolaní namietal aj rozsah matkou deklarovaných výdavkov na maloletú dcéru. Z výdavkov prevyšujúcich bežné výdavky uznáva len výdavok na cvičenie s kvalifikovaným trénerom a zdravotnú Procure starostlivosť. K výdavku na stravu vo výške 350,-eur uviedol, že za ich spoločného života mala dcéra od starých rodičov k dispozícii mäso, vajcia, mlieko, zeleninu, ovocie z vlastného pestovania a chovu. Matka dcéru na styk nepripravuje, manipuluje ju proti nemu. K výdavkom na jazdu na koni vo výške 260,-eur mesačne namietal, či táto záľuba prospieva zdraviu dcéry, vzhľadom na jej problémy s chrbticou. Doučovanie z angličtiny a z matematiky môže dcére zabezpečiť aj sám, keďže je na to kvalifikovaný. Podľa jeho názoru, by výdavok na dovolenku nemal byť zahrnutý do nákladov na dcéru. Je pripravený kedykoľvek absolvovať s dcérou dovolenku, pričom matka nebola s dcérou na dovolenke ani v čase, keď uhrádzal výživné na dcéru vo výške 1500,-eur. Namietal aj ustálenie príjmu matky, pretože pri jej tvrdenom príjme, nie je zrejmé z čoho platí inkaso výživné na plnoletého syna. Otec v podanom odvolaní namietal aj určenie výživného tvorbou úspor pre maloletú dcéru.

10. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky poukázal na to, že ich odvolacie námietky sa zhodujú v dvoch smeroch a to nesplnenie pokynu odvolacieho súdu na porovnanie potrieb ich staršieho syna a dcéry a neustálenia príjmu, z ktorého súd pri určení výživného vychádzal. Matka v odvolaní poukazuje na jeho vysokú životnú úroveň, pričom on žije v rodinnom dome vo vlastníctve jeho rodičov a matka žije v dvoch rodinných domoch patriacich do ich BSM. Nesúhlasil s výškou výdavkov na maloletú dcéru vo výške takmer 3000,-eur predložených matkou. K návrhu matky na lustráciu jeho bankových účtov uviedol, že

takýto návrh na doplnenie dokazovania matka v priebehu konania neuvádzala, navyše jeho účty už boli lustrované v inom konaní.

11. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Navrhol, aby odvolací sud rozhodol na základe výsledkov vykonaného dokazovania.

12. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že dôvod na navýšenie základného imania alebo predaja polovičného podielu v spoločnostiach S. IT s.r.o. a S.. z dôvodu nepriaznivej ekonomickej situácie uvádzanej otcom je neakceptovateľný z viacerých dôvodov. Ku dňu konania valného zhromaždenia k navýšeniu základného imania nebola nikdy doložená mimoriadna účtovná uzávierka. Navýšenie základného imania o 60 000,-eur vzhľadom na obrát spoločnosti bolo absolútne irelevantné. Na bankovom účte spoločnosti boli obrovské príjmy, predovšetkým od hlavného obchodného partnera E. spoločnosti a.s.. V súčasnosti majú tieto spoločnosti spolu 14 zmlúv s E. a.s. o dodávkach tovarov prevažne služieb v príjmovom objeme pre spoločnosť cez 900 000,-eur. Namietala, že bez predloženia účtovných dokladov spoločnosti nie je možné považovať tvrdenie otca za objektívne. Otec predložil súdu len čiastkové informácie na podporu jeho tvrdení. Z informácií dostupných na internete je nespochybniteľné, že obidve spoločnosti počas celého trvania boli vysoko produktívne s dobrými finančnými ukazovateľmi. Matka predložila súdu jej súhlas s použitím prostriedkov z BSM na navýšenie základného imania spoločnosti s dátumom 27.6.2018. Namietala tvrdenie otca o tom, že v tom čase mohla základné imanie navýšiť, pretože v tom čase bola bez príjmu, spoločnosť S. a.s. jej dala v apríli 2018 výpoveď. Otec maloletej jej zobral všetky peniaze, auto a časť zariadenia v dome. Dňa 6.6.2018 sa na valnom zhromaždení nezúčastnila, pretože jej znemožnili prístup do budovy. K svojim výdavkom uviedla, že ich realizuje za pomoci rodiny a z čerpaného úveru, ktorého splácanie má už druhýkrát pozastavené z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov. Sporivú časť výživného dcére vložila na účet, zakaždým ich však vybrala z obavy, že otec tieto peniaze z účtu vyberie. Z uvedených dôvodov dcére zriadila termínovaný účet. Otec sa s deťmi odmietol stretávať.

13. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že téma navýšenie základného imania bola prejednávaná a matka uviedla, že v tejto veci nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Všetky dôkazy ohľadne jeho príjmov boli vykonané a právna zástupkyňa matky na pojednávaní uviedla, že v tomto smere nemá návrhy na doplnenie dokazovania. Doplnil, že matka v tejto spoločnosti nikdy nepracovala, sama si ako konateľka podpísala svoju pracovnú zmluvu a do práce fyzicky viac ako desať rokov nechodila. Zotrval na argumentácii, že rozhodným obdobím na posúdenie jeho príjmov pre určenie výživného je obdobie od 21.9.2021 do budúcnosti.

14. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že súd prvej inštancie sa nevysporiadal so znaleckým posudkom, ak by súd tak urobil zistil by, že v danom čase keď otec na výživu dcéry prispieval sumou 400,-eur mesačne, mu bolo z výplaty sťahované mesačne suma 390,36,-eur za užívanie firemného vozidla, teda na výživu dcéry bol ochotný vyčleniť rovnakú sumu ako vyčlenil pre seba na mesačnú réžiu auta. Súčasťou znaleckého posudku je aj účtovná závierka za roky 2019, 2020 a roku 2021 a súd by mal za preukázané, že v roku 2018 nebol žiadny dôvod na navýšenie základného imania spoločnosti. Poukázala na rozdiel v predložených bankových výpisoch otca a jeho príjmoch. Namietla aj prevody vysokých finančných prostriedkov otcom z jeho účtov na účet jeho rodičov v čase pred rozvodom manželstva. Matka žiadala, aby odvolací sud rozhodol v zmysle ňou podaného odvolania.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

15. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom - účastníkom konania v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/,g/ CSP) po skončení, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody, preskúmal napadnuté rozhodnutie bez viazanosti rozsahom (§ 65 CMP) a dôvodmi odvolania (§ 66 CMP) a nariadil vo veci odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP) z dôvodu potreby doplnenia dokazovania.

16. Predmetom prieskumu odvolacieho konania, na základe odvolania podaného oboma rodičmi je rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti a to výroku I., ktorým súd určil povinnosť otca prispievať na výživu maloletej dcéry sumou vo výške 1000,-eur mesačne, z toho 900,-eur na bežné výživné a sumou 100,-eur na tvorbu úspor, výrok II., ktorým súd určil výšku dlžného bežného výživného za obdobie od 21.9.2021 do 31.8.2023 vo výške 4 850,-eur s povinnosťou oca na jeho úhradu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, výrok III., ktorým súd určil výšku dlžného výživného na tvorbu úspor vo výške 2 333,-eur s povinnosťou otca ho uhradiť do 18. dní na osobitný účet maloletej a súvisiaci výrok IV. o trovách konania.

17. Odvolací súd doplnil dokazovanie zisťovaním skutočných príjmových a majetkových pomerov na strane otca, ako aj matky maloletej. Doplnenie dokazovania bolo vykonané lustráciou bankových účtov a výpisom z bankových účtov otca od roku 2018 doposiaľ, vyžiadanim si z Centrálného depozitára cenných papierov o vlastníctve cenných papierov u oboch rodičov, vyžiadanim si z registra partnerov verejného sektora informácie o tom, či niektorý z rodičov je evidovaný ako konečný užívateľ výhod, vyžiadanim si z príslušného ODI o vlastníctve osobných motorových vozidiel rodičov, presnej identifikácii nehnuteľností vo vlastníctve rodičov.

18. Zo zisteného skutočného stavu súdom prvej inštancie vyplýva, že matka spolu s maloletou dcérou žili v čase začatia konania v rodinnom dome na V. ulici v T. a plnoletý syn v rodinnom dome v O.. Posledné tri roky žije matka spolu s maloletou dcérou a plnoletým synom, ktorý je študentom vysokej školy v rodinnom dome v O.. Otec sa s maloletou dcérou nestretáva. Matka pracuje na skrátenej pracovnej úvazok v rozsahu 20 hodín týždenne, z uvedeného dôvodu dosahuje nižší príjem. Otec žije v spoločnej domácnosti s priateľkou, jeho príjem je vo výške 2 709,35,-eur. Jeho partnerka dosahuje v súčasnosti príjem okolo 1500 eur mesačne, majú spoločne 3 ročnú dcéru, ktorá navštevuje predškolské zariadenie. Otec má teda okrem maloletej dcéry, vyživovaciu povinnosť k plnoletému synovi a maloletej dcére pochádzajúcej zo súčasného vzťahu s priateľkou.

19. Rozsudkom Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 21P/110/2018 zo dňa 25.2.2022 v konaní o úpravu rodičovských práv a povinností súd schválil v bode I. rozsudku rodičovskú dohodu v znení: „Dlžné bežné výživné zo strany otca na maloletú E. V. za obdobie od 20.8.2018 do 21.9.2021 vo výške 17 000 eur sa otec zaväzuje zaplatiť k rukám matky do 25.3.2022. Dlžné výživné na tvorbu úspor pre maloletú E. V., nar. XX.X.XXXX sa otec zaväzuje uhradiť na osobitný účet maloletej v lehote do 31.12.2022 vo výške 5000 eur za obdobie od 20.8.2018 do 21.9.2018. V bode II. rozsudku schválil zmier v znení: „otec zaväzuje prispievať na výživu plnoletého dieťaťa G. V., nar. XX.XX.XXXX sumou 900 eur mesačne vopred vždy do 15. dňa v mesiaci a to od 01.03.2022 do budúca. Nad rámec takto určenej vyživovacej povinnosti sa otec zaväzuje prispievať po vzájomnej dohode so svojim synom G.. Dlžné výživné zo strany otca na plnoletého G. V., nar. XX.XX.XXXX za obdobie od 28.8.2018 do 28.2.2022 vo výške 31 250 eur sa otec zaväzuje uhradiť v troch splátkach: 1. splátka vo výške 11 250 eur do 25.3.2022, 2. splátka vo výške 10 000 eur do 25.7.2022, 3. splátka vo výške 10 000 eur do 30.9.2022 pod následkami straty výhody splátok v prípade omeškania s čo i len jednou splátkou. III. Zastavuje konanie v časti zverenia maloletej E. V., nar. XX.X.XXXX do starostlivosti niektorého z rodičov a v časti úpravy styku. IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V. Štát nemá nárok na náhradu trov konania.

20. Základnou podmienkou správneho určenia výživného je vyhodnotenie nákladov na dieťa. Vyhodnotenie nákladov sa urobí reálne tak, aby vystihovalo potreby dieťaťa ku dňu vyhlásenia rozsudku. Jedna z námietok smerovala k stanovenému rozsahu výživného aj vo vzťahu k odôvodneným potrebám mal. dcéry. Samozrejme že pri stanovení výšky mesačných nákladov sa prihliada na nevyhnutné náklady (bývanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, drogeria, zdravotná starostlivosť, školské potreby, náklady, ktoré súvisia so školskou a záujmovou činnosťou, náklady na mobilný telefón, pomerná časť nákladov na bývanie). V prejednávanej príhode životná úroveň otca maloletej dovoľuje zohľadniť v tejto zložke spotrebnej aj náklady na voľnočasové aktivity, napr. dovolenky, výlety, detské tábory, lyžiarsky kurz, tak aby sa dieťa podieľalo na výhodách vyššej životnej úrovne jeho otca. Následne pri stanovení rozsahu však súd musí prihliadnuť aj na mieru osobnej starostlivosti o dieťa zo strany oboch rodičov .

21. Súd prvej inštancie vo vzťahu k doplneniu dokazovania zisťovaním skutočného rozsahu odôvodnených potrieb maloleteho dieťaťa v bode 14. odôvodnenia rozsudku ustálil výšku nákladov na odôvodnené potreby maloletej dcéry na sumu 1 150,-eur mesačne, pričom uviedol, že za odôvodnené výdavky maloletej považuje stravu 350 €, cvičenie 240 €, jazdecko 260 €, 100 € AJ + ZUŠ, 100 €

dovolenka , 80 € vzdelanie, 20 PRO CARE. V odôvodnení rozsudku sa nevysporiadal s námietkou otca vo vzťahu k nákladom na maloletú dcéru na jazdenie na koni. Otec namietal, že takýto šport nie je pre dcéru vhodný vzhľadom na jej problémy s chrbticou, pričom namietal aj to, že matka doposiaľ nepreukázala výdavky na túto aktivitu reálne predložením nejakého dokladu o úhrade. Matka v konaní predložila lekárske potvrdenie z ortopedickej ambulancie, že jazda na koni stimuluje posturálne svalstvo a vzpriamené držanie tela. Matka predložila aj doklady o úhrade jazdeckých hodín za mesiac vo výške 300 eur. Otec v konaní preložil znalecký posudok znaleckej organizácie MED - PRO - ORTO, s.r.o. vo veci diagnostiky, prevencie a liečby deformity chrbtice u detí a mladistvých, kde v závere posudku sa uvádza, že jazda na koni aj pre možnosť úrazu chrbtice, rozhodne nie je aktivitou, ktorá by mohla mať na akúkoľvek deformitu chrbtice vrátane skoliózy liečebný efekt.

22. Odvolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému považuje za potrebné uviesť, že z vykonaného dokazovania je zrejmé, že rozdielny pohľad matky a otca na túto voľnočasovú aktivitu maloletej - jazdu na koni, je výsledkom vysoko vyhroteného, dlhodobého konfliktu rodičov, ktorého dôsledkom je výrazne narušený vzťah otca a maloletej dcéry. Otec z dôvodu, že s dcérou nie je v skoro žiadnom kontakte nepozná preferencie dcéry vo vzťahu k voľnočasovým aktivitám a nevie posúdiť dosah realizovania týchto aktivít dcérou na jej psychický stav (z vyjadrenia matky vyplýva, že jazda na koni výrazne prispela aj stabilizácii jej psychického stavu). Za podstatné sa tu žiada uviesť, že ide o športovú aktivitu, ktorá je výrazne finančne náročnejšia, preto je podstatné, aby sa obaja rodičia na tejto voľnočasovej aktivite dcéry zhodli a podieľali sa na jej financovaní spoločne, čo však vzhľadom k výraznému nepriateľskému vzťahu oboch rodičov nemožno očakávať. Odvolací súd tu uvádza, že nie je v právomoci ani úlohou súdov rozhodovať o tom, aké voľnočasové aktivity bude maloletá navštevovať, resp. čomu sa bude venovať, musí však za prvoradý aspekt prihliadať na najlepší záujem dieťaťa. V konaní bolo jednoznačne preukázané, že maloletá E. sa chce venovať jazdecktvu na koni a aj jej ortopedičkou bola jazda na koni vyhodnotená ako vhodná aktivita. Je pravdou, že otcom bol v konaní predložený znalecký posudok, ktorý jazdu na koni vzhľadom na skoliózu považuje za nevhodnú aktivitu, tu je však potrebné podotknúť, že znalecký posudok bol vypracovaný bez konkrétnej znalosti zdravotného stavu maloletej a bez vyšetrenia maloletej. Z uvedených dôvodov, odvolací súd pri rozhodovaní o výške vyživovacej povinnosti prihliadal aj na náklady spojené s jazdou na koni maloletej.

23. Odvolací súd sa ďalej zaoberal a doplnil dokazovanie zistením skutočných príjmových a majetkových pomerov na strane oboch rodičov, ako aj ich životnej úrovne so zameraním sa na to, že životnú úroveň dieťaťa ovplyvňuje majetkovo lepšie zabezpečený rodič. Pre stanovenie výšky spotrebnej zložky výživného sú rozhodujúce aktuálne potreby dieťaťa ako jeden z limitujúcich faktorov. Tu síce platí, že povinný rodič môže byť zaviazaný k uspokojeniu potrieb dieťaťa iba v takej miere, v akej to umožňujú jeho pomery, nemožno však naproti tomu uzavrieť, že by tieto potreby mali byť neobmedzené a kritérium pre stanovenie hornej hranice spotrebnej zložky predstavujú iba príjmy, možnosti a schopnosti rodiča. Bez pochyby možno spotrebovať takmer akékoľvek množstvo peňažných prostriedkov, je však možné pre potreby určenia výšky spotrebnej zložky výživného zohľadniť iba odôvodnené potreby, teda také, ktoré slúžia k zabezpečeniu dieťaťa po stránke materiálnej, takže je tam najmä strava, bývanie, oblečenie, zdravotná, sociálna starostlivosť (štúdium, záujmová činnosť) a to v kvalite zodpovedajúcej životnej úrovni jeho rodičov.

24. Odvolací súd predovšetkým pripomína, že Zákon o rodine (§ 62 ods. 2 a § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 veta prvá) zakotvuje povinnosť rodičov prispievať na výživu detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni svojich rodičov, pričom pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada k odôvodneným potrebám oprávneného, ako aj k schopnostiam, možnostiam a majetkovým pomerom povinného a pri hodnotení týchto schopností, možností a majetkových pomerov povinného teda skúma komplexne jeho majetkové pomery, ako i to či sa povinný bez dôležitého dôvodu nevzdal výhodnejšieho zamestnania, zárobku, alebo majetkového prospechu, prípadne, či nevzal na seba neprimerané majetkové riziká.

25. Povinnosť vyživovať dieťa patrí medzi základné povinnosti rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti sa vychádza zo schopností, možností a majetkových pomerov každého rodiča a prihliada sa aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodiča a súd neberie do úvahy pri skúmaní možností a schopností, ako aj majetkových pomerov povinného rodiča výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

26. Predmetom toho konania bolo určenie vyživovacej povinnosť otca k maloletej dcére na čas po rozvode manželstva, teda od 21.9.2022 do budúca. Súd v konaní zisťoval majetkové a príjmové pomery otca od roka 2018 doposiaľ. Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že otec je v riadnom pracovnom pomere v spoločnosti Arminius a.s., kde je jeho mesačný príjem za rok 2020 vo výške v priemere 671,68 a výška vyplatených podielov na zisku vo výške 2 325 eur, za rok 2021 bol jeho príjem v čistom v priemere mesačne 769,28 eur a podiel na zisku mu bol vyplatený vo výške 3 720 eur, v roku 2022 mu bol vyplatený podiel na zisku vo výške 3 720 eur, za rok 2022 bol jeho čistý mesačný príjem vo výške 1 271,94 eur a podiel na zisku mu bol vyplatený vo výške 2790 eur, za rok 2023 bol jeho čistý mesačný príjem vo výške 2 001,22 eur a podiel na zisku mu bol vyplatený vo výške 1 395 eur, za rok 2024 bol jeho čistý mesačný príjem vo výške 2 200 eur. Momentálne býva v rodinnom dome vo vlastníctve jeho rodičov, so svojou partnerkou a ich maloletou dcérou, uhrádza bežné poplatky spojené s bývaním, nájom rodičom nehradí. Matka maloletej z dôvodu osobnej starostlivosti o maloletú dcéru pracuje na skrátenej pracovný úväzok s príjmom v priemere 530 eur mesačne.

27. K uvedenému je potrebné doplniť, že zo žiadnych dôkazov v konaní nevyplynulo, aby bol otec naďalej spoločníkom resp. tichým spoločníkom predmetnej spoločnosti resp. aby mu bol vyplácaný zisk vyšší než jeho reálny podiel na danej spoločnosti v rozsahu vlastníctva 1 cenného papiera spoločnosti S. a.s. Odvolací súd však v tomto smere uvádza, že pre spravodlivé rozhodnutie vo veci a rešpektovania záujmu dieťaťa podieľať sa na životnej úrovni rodičov bolo potrebné v smere sledovania potenciálneho príjmu otca brať do úvahy aj skutočnosť, že otec (a rovnako aj matka) boli zakladateľmi uvedenej spoločnosti (spolu s W. S.), pričom pri navýšení základného imania danej spoločnosti v roku 2018 otec k navýšeniu základného imania spoločnosti o sumu 15 000 eur nepristúpil. V tomto smere nemôže obstať argument otca spočívajúci v tom, že manželka mu na to nedala súhlas, keďže v výpise z účtu otca v daného roku vyplývajú vysoké finančné operácie a zasielanie finančných prostriedkov na účet spoločnosti S. s.r.o. vo vysokých sumách (v rozsahu od 30 000 eur do 150 000 eur), teda je možné dôvodne uzavrieť, že suma 15 000 eur nebola sumou, ktorú by musel v daný čas s manželkou konzultovať. Uvedená skutočnosť, však podľa názoru odvolacieho súdu mala byť predmetom dokazovania pri rozhodovaní súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Košice I. pod sp. zn. 21P/110/2018, kde bola súdom schválená rodičovská dohoda na základe ktorej sa otec zaviazal uhradiť dlžné bežné výživné na maloletú E. v sume 17 000 eur za obdobie od 20.8.2018 do 21.9.2022, teda v prepočte vo výške 460 eur mesačne, kedy matka uzavretím tejto rodičovskej dohody s danou výškou výživného na maloletú dcéru súhlasila, napriek vedomosti o finančných transakciách na účte manžela. Z uvedených dôvodov odvolací súd zamietol návrh matky na doplnenie dokazovania vyžiadaním si podrobných výpisov z účtu otca od roku 2016 a účtovnej agendy spoločnosti S. s.r.o.

28. Odvolací súd tu ďalej poukazuje na skutočnosť, že v zmysle § 62 ods. 4 zákona o rodine, súd pri určení vyživovacej povinnosti je povinný prihliadať aj na rozsah osobnej starostlivosti zo strany oboch rodičov. V konaní bolo zistené, že otec sa s maloletou dcérou nestretáva a celú starostlivosť o maloletú dcéru zabezpečuje matka. Ide aj o odvolaciu námietku matky, aby súd na túto skutočnosť prihliadal a určil vyššie výživné zo strany otca na maloleté deti v rozsahu jej návrhu. V konaní bolo skutočne zistené, že z dôvodu vyhroteného konfliktného vzťahu medzi rodičmi, došlo k odcudzeniu sa maloletej dcéry s otcom, pričom matka svojím negatívnym postojom k otcovi dcéru nepriamo ovplyvňuje a vytvára v nej negatívny obraz o otcovi. Za takejto situácie nemožno, podľa názoru odvolacieho súdu pri určení resp. zvýšení vyživovacej povinnosti zo strany otca prihliadať k tomu, že otec sa na osobnej starostlivosti o dieťa nepodieľa, pretože by to bolo v rozpore so spravodlivosťou a predovšetkým najlepším záujmom maloletej, ktorý musí byť pre súd zásadným vodítkom pri akýchkoľvek rozhodnutiach týkajúcich sa maloletých detí. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že aj matka mala možnosť pristúpiť k navýšeniu základného imania spoločnosti S. a.s. a tým ostať jednou zo spoločníkov spoločnosti, k čomu matka rovnako nepristúpila. Zároveň nemožno akceptovať za reálne dosahovaný resp. schopnosť matky dosahovať jej príjem len vo výške v priemere 530 eur mesačne z dôvodu skrátenej pracovného úväzku z dôvodu osobnej starostlivosti o maloletú. Maloletá dcéra nie je vo veku, kedy je odkázaná na osobnú starostlivosť matky v takom rozsahu, aby matka nemohla pracovať na klasický osemhodinový pracovný čas. Maloletá dcéra netrpí žiadnym zdravotnými problémami, ani inými obmedzeniami, ktoré by vyžadovali starostlivosť matky v takom rozsahu. Nie je v poriadku, ak súd nadmerne zohľadňuje príjem otca, čím môže prísť k nespravodlivému zaťaženiu jedného rodiča. Výživné je záväzok oboch rodičov, preto by jeho určenie malo byť primerané schopnostiam každého z nich. Súd by nemal jednostranne posudzovať situáciu jedného rodiča a ignorovať okolnosti druhého (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR 1CdoR/11/2024 zo dňa 26.3.2025).

29. Odvolací súd je toho presvedčenia, že súdom určené výživné od otca dorovnáva životnú úroveň maloletej dcéry počas starostlivosti zabezpečovanej matkou a vytvára priestor na uspokojovanie potrieb maloletej nad rámec reálnych možností matky zabezpečovať výživu maloletej v rozsahu obdobnom ako otec, ale rozhodne nie je určené pre dorovnanie životnej úrovne rodičov, z čoho vyplýva záver, že rozdielne príjmové pomery rodičov vždy budú mať viac či menej za následok širší rozsah plnenia vyživovacej povinnosti voči maloletým deťom lepšie situovaného rodiča.

30. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že pomery otca to rozhodne dovoľujú aj určenie výživného na tvorbu úspor pre maloletú dcéru. Výživné určené na tvorbu úspor sa poskytuje nad rámec aktuálnych mesačných potrieb dieťaťa a za účelom zabezpečenia nákladov na štúdium, bývanie, zdravotnú starostlivosť alebo iné osobitné výdavky, ktoré presiahnu bežnú spotrebu dieťaťa. Tvorba úspor znamená tiež určitú istotu pre prípad zhoršenia finančnej situácie povinného rodiča. Ustanovenie § 63 ods. 3 Zákona o rodine zakotvuje možnosť danú všeobecnému súdu určiť nadštandardnú výšku výživného takú, ktorá zaisť v budúcnosti zvýšené potreby maloletého v súvislosti s jeho vzdelaním, bývaním, zabezpečením zdravotnej starostlivosti aj zároveň bude tiež znamenať v prípade tvorby úspor určitú istotu pre prípad zhoršenia finančnej situácie povinného rodiča (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR z 15.03.2016 sp. zn. III. ÚS 154/2016). Určením výživného na tvorbu úspor vo výške 100 eur mesačne je zohľadnený nielen aktuálny príjem otca, ktorý dosahuje z výkonu práce v pracovnom pomere, ale aj jeho životná úroveň, ktorá bola v konaní preukázaná nadštandardnou úrovňou jeho bývania (napriek tomu, že podľa tvrdenia otca, ide o rodinný dom vo vlastníctve jeho rodičov), kde neuhrádza žiadny nájom, užívaním služobného motorového vozidla, ako aj absolvovaním dovoleniek. Napriek súčasnému nestretávaniu sa otca s jeho maloletou dcérou, ich narušeným vzťahom, je naďalej povinnosťou otca ako rodiča podieľať sa na finančnom zabezpečení dcéry aj v rozsahu tvorby úspor minimálne pre účely jej budúceho štúdia.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).